

بسمه تعالی

وزارت کشور

سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور

"ضوابط بهره برداری از ناوگان خودروی ون"

که تمام یا قسمتی از منابع مالی آنها توسط دولت تأمین شده است

بایز ۱۴۰۲

ماده (۱) تعاریف عمومی

سازمان: سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور

شهرداری: شهرداری‌ها یا شرکت‌ها و سازمان‌های وابسته که متولی مدیریت و بهره‌برداری حمل و نقل عمومی در شهرها می‌باشند.
بهره‌بردار: موسسه یا شرکت (با موضوع حمل و نقل مسافر) براساس ضوابط ابلاغی وزارت کشور (موضوع ماده ۱۸ آیین‌نامه اجرایی تبصره (۱) ماده (۳۱) و ماده (۳۲) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی) که به منظور فعالیت در زمینه حمل و نقل عمومی درون شهری مسافر به صورت خصوصی یا تعاونی تأسیس شده و دارای پروانه فعالیت مجاز و معتبر از شهرداری می‌باشد.

محدوده فعالیت: محدوده و حریم شهر که بهره‌بردار نسبت به ارائه خدمات جابجایی مسافر تحت نظارت شهرداری‌ها اقدام می‌نمایند. در صورت لزوم فعالیت ناوگان در خارج از محدوده فعالیت، رعایت مفاد مصوبه شماره ۷۲۷۸۳/ت/۵۱۵۵۶-ه مورخ ۱۳۹۴/۶/۹ هیئت محترم وزیران و اصلاح ماده ۲ آیین‌نامه اجرایی موارد معافیت استفاده از اوراق صورت‌وضعیت مسافری و برنامه الزامی است.

خودروی ون مسافری: خودروهای ون دارای پلاک "ت"، که در محدوده فعالیت و تحت نظارت شهرداری‌ها نسبت به جابجایی مسافر اقدام می‌کنند.

ناوگان فرسوده: تعاریف حاکم بر خودروی فرسوده که در قوانین و مقررات کشور مشخص شده است.

کمک مالی دولت: هرگونه تأمین مالی اعم از بلاعوض، تسهیلات، یارانه سود تسهیلات، تأمین مستقیم ناوگان با قراردادهای ارزی-ریالی و غیره که برای خرید تمام یا بخشی از خودروی ون، توسط دولت صورت می‌پذیرد و یا منتج به تأمین ناوگان برای بهره‌بردار با قیمت کمتر از قیمت روز بازار می‌گردد.

مشارکت مالی: توافقی است بین بهره‌بردار با شهرداری برای مشارکت مالی در تأمین ناوگان

خدمات جابجایی مسافر: ضوابطی است که توسط شهرداری‌ها در خصوص نحوه ارائه خدمات سرویس دهی، سوار و پیاده نمودن مسافر در محل‌های مجاز و حرکت و توقف ناوگان حمل و نقل عمومی به بهره‌برداران اعلام می‌گردد.

مطالعات: عبارت است از انجام هرگونه مطالعه در خصوص برنامه‌ریزی برای ایجاد یا بازنگری خطوط با خودروی ون که توسط شهرداری‌ها انجام و به تأیید مراجع ذیربط رسیده است.

کرایه: هزینه‌ای است که توسط شهرداری برای هر خط جهت جابجایی مسافر با ناوگان مشخص شده و به تأیید شورای شهر رسیده است.

ماده (۲) نحوه بهره‌برداری از ناوگان

۱. شهرداری باید جابجایی مسافر در مقابل ارائه خدمات مناسب (کمی و کیفی) را بر اساس زمان مشخص شده در جدول شماره یک به بهره‌برداران واگذار نماید.

۲. شهرداری مجاز است مبلغ قدرالسهم واریزی خود در وجه دولت را به عنوان پیش پرداخت از بهره‌بردار در چارچوب مشارکت مالی دریافت نموده و در ادامه پس از گذشت یک دوره تنفس شش ماهه مابقی مبلغ تأمین هر دستگاه ون را به میزان ۷,۱۴۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال در قالب اقساط با دوره زمانی تعریف شده در جدول شماره یک از بهره‌بردار دریافت و به حساب تعیین شده توسط سازمان واریز نماید.

تبصره ۱: اسناد مالکیت ناوگان واگذار شده تا زمان اتمام مدت بهره‌برداری به عنوان وثیقه نزد شهرداری‌ها نگهداری و پس از آن به بهره‌بردار تحویل خواهد شد. (شهرداری از بابت آزاد سازی اسناد مبلغی دریافت نخواهد کرد)

تبصره ۲: در صورتی که بهره‌بردار امکان مشارکت مالی نداشته باشد شهرداری می‌تواند خدمات جابجایی مسافر را از طریق تأمین نیروی انسانی لازم که توسط بهره‌بردار تأمین می‌گردد انجام دهد. (اسناد مالکیت خودرو نزد شهرداری‌ها باقی خواهند ماند)

در این صورت مبالغ موضوع این ماده توسط شهرداری ها به حساب مشخص شده توسط سازمان واریز می گردد.

جدول شماره یک

ردیف	جمعیت شهر محل فعالیت	مدت زمان بازپرداخت اقساط (سال)	مدت زمان بهره برداری متناسب با قرارداد (سال)
۱	تا ۵۰ هزار نفر	۱۰	۱۱
۲	از بیش از ۵۰ هزار تا ۲۰۰ هزار نفر	۹	۱۰
۳	از بیش از ۲۰۰ هزار تا ۵۰۰ هزار نفر	۸	۹
۴	از بیش از ۵۰۰ هزار تا یک میلیون نفر	۷	۸
۵	کلان شهرهای با از بیش از یک میلیون نفر	۶	۷

۳. شهرداری باید از بهره برداران تعهد و تضمین معتبر برای ارائه خدمات در محورهای تعیین شده را اخذ نماید.

تبصره ۱: در صورتی که پیش از اتمام زمان بهره برداری، بهره بردار امکان ادامه آن را نداشته باشد، شهرداری مکلف است نسبت به محاسبه سهم ایشان از مالکیت ناوگان براساس نظر کارشناس رسمی (بر مبنای مدت تعهد) اقدام نموده و پس از تسویه با بهره بردار جدید قرارداد منعقد کند.

تبصره ۲: در صورتی پیش از اتمام زمان بهره برداری، بهره بردار به طور موقت امکان ارائه خدمات توسط ناوگان را نداشته باشد (از قبیل تعمیرات) این مدت با تشخیص شهرداری به عنوان زمان بهره برداری محاسبه نمی گردد.

تبصره ۳: ارائه خدمات حمل و نقل مسافر با ناوگان تا پایان مدت زمان بهره برداری توسط بهره بردار الزامی بوده و امکان واگذاری ناوگان توسط بهره بردار به غیر (تحت هر عنوان) در مدت زمان بهره برداری وجود نداشته و در صورت تخلف از موضوع شهرداری رسیدگی لازم را در چارچوب ماده ۲۰ مصوبه شماره ۱۵۹۳۲۹/ت/۲۷۱۸۷ هـ مورخ ۱۳۹۱/۸/۱۵ هیأت محترم وزیران انجام خواهد داد.

تبصره ۴: پرداخت هزینه های صدور بیمه نامه شخص ثالث بر عهده بهره بردار می باشد.

۴. ناوگانی که بدون بهره مندی از کمک مالی و یا نقش قراردادی و اجرائی دولت، به طور کامل توسط شهرداری ها، بخش خصوصی یا مشارکت آن ها تأمین مالی می گردند، شامل این دستورالعمل نیست.

۵. بهره بردار موظف به استفاده از رانندگانی است که واجد شرایط عمومی و تخصصی باشند.

۶. لحاظ موارد ذیل در قرارداد فی مابین شهرداری با بهره برداران الزامی است:

- شرح وظایف بهره بردار برای ارائه خدمات در خطوط (ضوابط حمل مسافر از قبیل سرویس دهی، سوار و پیاده نمودن مسافر در محل های مجاز، حرکت و توقف وسیله نقلیه و ...)
- مشخصات و تعداد خطوط و ناوگان تخصیصی به بهره بردار
- چگونگی نظارت بر عملکرد ناوگان
- نحوه رسیدگی به شکایات از بهره بردار و تعیین مرجع رسیدگی به اختلافات
- چگونگی پرداخت کرایه مسافر توسط مسافری
- تضامین بهره بردار به شهرداری بابت استفاده از ناوگان و حسن انجام خدمات جابجایی مسافر (متناسب با نوع بهره برداری و در چارچوب آیین نامه های مالی و معاملاتی شهرداری ها)
- فهرست های ارزیابی بهره برداری از ناوگان (در صورت لزوم)
- فهرست های بازدیدهای فنی (در صورت لزوم)
- شرایط فسخ قرارداد
- موارد تعلیق ارائه خدمات جابجایی مسافر
- درآمدها و هزینه های کارشناسی شده شرکت بر اساس ضوابط و مقررات حاکم بر شهرداری ها

• دیگر موارد قانونی

۷. کلیه حقوق مادی و معنوی رانندگان و بهره برداران حسب قرارداد منعقد فی مابین تعیین تکلیف شده و کلیه مسئولیت‌های قانونی مربوطه به عهده موسسه یا شرکت بوده و رابطه کاری موسسات یا شرکت‌ها با کارکنان و رانندگان خود ارتباطی با شهرداری یا دولت نخواهند داشت.
۸. بررسی ایمنی دوره‌ای، پیگیری اخذ معاینه فنی ناوگان، بیمه مسئولیت مدنی اعم از آتش‌سوزی، زلزله یا هرگونه بروز اتفاق در توقفگاه‌ها، پایانه‌ها و سطح شهر و همچنین سلامت جسمی و روانی رانندگانی که در موسسه یا شرکت فعالیت می‌نمایند و رعایت کلیه قوانین و مقررات کار حین کار و مسئولیت حوادث ناشی از آن، پرداخت حقوق و دستمزد کارکنان تحت هر عنوان و مالیات کارکنان با بهره بردار بوده و در صورت بروز هرگونه اتفاق منجر به ضرر و زیان، بهره بردار بر اساس برآورد کارشناس رسمی دادگستری مسئول جبران می‌باشد. این موضوع در قرارداد شهرداری با بهره بردار لحاظ می‌گردد. در هر حال مسئولیت جبران هرگونه خسارت وارده به اشخاص ثالث، املاک و کلیه عوامل خود اعم از جانی و مالی باید به طور کامل و مشخص در قرارداد با بهره بردار ذکر شود.
- تبصره: نظارت عالی بر اجرای این ماده بر عهده شهرداری بوده و این موضوع رافع مسئولیت بهره بردار نمی‌باشد.
۹. تعداد ناوگان مشخص شده برای فعالیت در خطوط، بر اساس نتایج مطالعات خواهد بود.
۱۰. در فراخوان بهره‌برداری از ناوگان و خطوط توسط بهره برداران بر اساس مفاد این شیوه‌نامه، شهرداری باید در صورت وجود شرایط یکسان، اولویت‌های ذیل را با در نظر گرفتن اولویت نوسازی ناوگان ون فرسوده لحاظ نماید:
- الف: تعاونی‌های متشکل از رانندگان فعال بر روی ناوگان تحت پوشش شهرداری‌ها به شرط ثبت نام ناوگان در سامانه نوسازی ناوگان خودروهایی فرسوده
- ب: موسسات، شرکت‌ها و تعاونی‌های فعال در حوزه فعالیت حمل‌ونقل عمومی درون‌شهری که در حداقل سه سال آخر منتهی به زمان فراخوان با شهرداری‌ها قرارداد بهره‌برداری داشته و شهرداری از عملکرد آن‌ها رضایت داشته باشد.
- ج: موسسات، شرکت‌ها و تعاونی‌های دارای صلاحیت فعالیت در حوزه حمل‌ونقل عمومی درون‌شهری (با تشخیص شهرداری) که متقاضی دریافت ناوگان ون جهت شروع فعالیت با رویکرد توسعه ناوگان تاکسیرانی شهری می‌باشند (بدون نوسازی ناوگان فرسوده)
- د: در صورتی که متقاضی واجد شرایط در هیچ یک از موارد فوق وجود نداشته باشد، شهرداری می‌تواند تا زمان راه اندازی شخص حقوقی نسبت به استفاده از خدمات اشخاص حقیقی در چارچوب ضوابط و مقررات خود اقدام نماید. بدیهی است پس از تأسیس شرکت شهرداری باید افراد حقیقی را در آن چارچوب ساماندهی نماید. در این حالت نیز رعایت اولویت نوسازی و نیز اصل قرعه کشی الزامی است.
- تبصره: در صورتی که تعداد متقاضیان بیشتر از ون‌های موضوع این دستورالعمل باشد، واگذاری از طریق قرعه کشی بین متقاضیان آن مرحله صورت می‌گیرد.
۱۱. اسقاط ناوگان فرسوده براساس قوانین و مقررات جاری کشور خواهد بود.
۱۲. شهرداری باید در راستای نظارت بر عملکرد ناوگان در خطوط، نسبت به راه‌اندازی سامانه‌های هوشمند مکان‌یابی و دیگر موارد به صورت برخط اقدام نموده و آن‌ها را به سامانه مرکزی جهت پایش داده‌های ناوگان کشور منتقل نماید.
۱۳. تغییر مسیرهای تعیین شده، جابجایی مسافر در خارج از زمان تعیین شده و تغییر خطوط توسط بهره برداران صرفاً با موافقت قبلی شهرداری قابل انجام است.
۱۴. شهرداری موظف است در قرارداد با بهره بردار این موضوع را قید نماید که در تمام مدت بهره برداری ترتیبات استفاده از ناوگان برای خدمات رسانی به زائران اربعین حسینی (ع) براساس دستورالعمل ستاد مرکزی اربعین حسینی خواهد بود.

ماده (۳) نحوه برخورد با تخلفات

۱. نظارت بر حسن اجرای این ضوابط در شهرهای استان با استانداری مربوط می‌باشد. معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری مکلف است با انجام بازرسی‌های دوره‌ای و همچنین با استفاده از دسترسی‌های اخذشده از سامانه مرکزی و سامانه‌های هوشمند شهرداری‌ها بر عملکرد آنان نظارت نموده و هرگونه مشکل در بهره‌برداری و ارائه خدمات به شهروندان را پیگیری و در صورت نیاز، متخلفان از موارد مندرج این ضوابط را معرفی نماید.

۲. رسیدگی به تخلفات بهره‌برداران در خصوص عدم رعایت شرایط مربوط به نحوه ارائه خدمات، با شهرداری و دیگر موارد مرتبط و همچنین تعیین جریمه نقدی مربوطه و مدت تعطیلی یا ابطال پروانه متخلف، مستند به ماده ۲۰ آیین‌نامه اجرایی تبصره (۱) ماده ۳۱ و ماده ۳۲ قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی می‌باشد.

تبصره: رسیدگی به تخلفات رانندگان توسط بهره‌برداران صورت می‌پذیرد.

ماده ۴) هماهنگی در اجرا

در صورت بروز تداخل در فعالیت بهره‌برداران در شهرهای همجوار یا روستاهای واقع در حریم شهرها، شورای هماهنگی ترافیک استان مرجع حل اختلاف می‌باشد.

پایان